

P6_TA-PROV(2005)0408

Ekonomická migrace

Usnesení Evropského parlamentu o přístupu EU k řízení ekonomické migrace (KOM(2004)0811 - 2005/2059(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Zelenou knihu o přístupu EU k řízení ekonomické migrace vydanou Komisí (KOM(2004)0811),
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv, a zejména na její článek 13 o svobodě pohybu a volbě bydliště a o právu na návrat,
- s ohledem na Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, a zejména na její článek 8 o dodržování práva na soukromý a rodinný život,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, a zejména na její článek 15 o svobodné volbě povolání a právu pracovat,
- s ohledem na sdělení Komise „Studie souvislostí mezi legální a nelegální migrací“ (KOM(2004)0412),
- s ohledem na sdělení Komise „První výroční zpráva o přistěhovalectví a integraci“ (KOM(2004)0508),
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru a také Výboru regionů ze dne 15. prosince 2004 a 24. ledna 2005 ke sdělení Komise nazvanému „Studie souvislostí mezi legální a nelegální migrací“,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2004 o sdělení Komise o přistěhovalectví, integraci a zaměstnávání¹,
- s ohledem na Amsterodamskou smlouvu, jejímž prostřednictvím jsou Společenství přiděleny úkoly a pravomoci v oblasti přistěhovalectví a udělování azylu, a na článek 63 Smlouvy o ES,
- s ohledem na závěry Evropské rady ze zasedání ve dnech 15. a 16. října 1999 v Tampere, ve dnech 14. a 15. prosince 2001 v Laeken, ve dnech 21. a 22. června 2002 v Seville a ve dnech 19. a 20. června 2003 v Thessaloniki,
- s ohledem na své doporučení Radě a Evropské radě ze dne 14. října 2004 ohledně budoucnosti prostoru svobody, bezpečnosti a práva a rovněž ohledně opatření potřebných pro posílení jejich legitimacy a účinnosti²,

¹ Úř. věst. C 92 E, 16.4.2004, s. 390.

² Úř. věst. C 166 E, 7.7.2005, s. 58.

- s ohledem na závěry Evropské rady z jejího zasedání ve dnech 4. a 5. listopadu 2004 v Bruselu a na Haagský program v nich obsažený,
 - s ohledem na článek 45 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a stanoviska Výboru pro rozvoj, Výboru pro mezinárodní obchod a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A6-0286/2005),
- A. vzhledem k tomu, že v zájmu řízené migrace pracovníků do Společenství a v zájmu úplné zaměstnanosti by mělo být úlohou EU vypracovat společnou politiku migrace v souladu s rozvojovou politikou Společenství a dle účinného uplatňování práva na volný pohyb osob v rámci Společenství;
 - B. vzhledem k tomu, že neexistuje evropská politika migrace, která by poskytovala úplný a koordinovaný rámec, a je nezbytné, aby Evropská unie a její členské státy řídily stávající migrační vlny,
 - C. vzhledem k závazku Evropské unie stanovit co nejrychleji reálnou politiku evropského přistěhovalectví,
 - D. vzhledem k tomu, že přistěhovalectví z hospodářských důvodů může usnadnit řízení existujících migračních tendencí, neboť jedním z jeho možných významných vlivů je omezení nelegálního přistěhovalectví a vzhledem k tomu, že by mohlo také nastartovat pomoc v boji s vykořisťováním nelegálních přistěhovalců na černém trhu a s obchodováním s lidmi,
 - E. vzhledem k tomu, že ekonomická migrace tvoří pouze součást řešení demografických či hospodářských problémů Společenství a také vzhledem k tomu, že v zájmu úspěšného zdolávání výzev spojených s globalizací by mělo být vynaloženo úsilí k nalezení nových řešení v oblasti hospodářské politiky a trhu práce, zejména v souvislosti s rovnováhou mezi profesním a rodinným životem žen a mužů a se stejným platem za stejnou práci,
 - F. vzhledem k tomu, že evropská politika přistěhovalectví musí být založena především na dodržování základních lidských práv v souladu s platnými mezinárodními úmluvami,
 - G. vzhledem k předpokladům stárnutí aktivní evropské populace a k budoucímu ohrožení mezigenerační solidarity v Evropě vedoucí k novým potřebám pracovních sil, kvalifikovaných i nekvalifikovaných, ve všech členských státech Evropské unie,
 - H. vzhledem k tomu, že z hlediska přistěhovalectví se členské státy Evropské unie vyvinuly ze zemí původu na cílové země,
 - I. vzhledem k tomu, že migrační vlny se týkají nejen hraničních států, ale celé Evropské unie, je tím více zapotřebí přijmout společnou politiku týkající se přistěhovalectví,
 - J. vzhledem k tomu, že Evropská unie musí jako prostor bez vnitřních hranic v zájmu zachování bezpečnosti evropské společnosti vyvinout společné, soudržné a účinné úsilí v oblasti ochrany vnitřních hranic a vytvořit společnou politiku v oblasti udělování víz, azylu a přistěhovalectví, která bude založena na vzájemném respektu a solidaritě a bude

v souladu s mezinárodními závazky v oblasti lidských práv; že tato politika musí dodržovat základní lidská práva a zahrnovat boj proti diskriminaci, rasismu a xenofobii a řídit přistěhovalectví na globálním, vyváženém a humánním základě,

- K. vzhledem k tomu, že termín pro převedení směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o postavení dlouhodobě usídlených státních příslušníků třetích zemí¹ do vnitrostátních právních řádů vyprší 23. ledna 2006 a vzhledem k tomu, že tato směrnice stanoví, že když státní příslušník třetí země pobývá legálně již pět let v některém členském státu Evropské unie, může získat dlouhodobý pobyt a právo usídlit se v jiném členském státě Evropské unie,
- L. vzhledem k tomu, že přistěhovalectví z hospodářských důvodů je důležitým tématem Evropské unie, které vyžaduje spíše společný přístup, než striktně národní pohled na otázku přistěhovalectví,
- M. vzhledem k tomu, že přistěhovalectví prokázalo, že má pozitivní dopad na trh práce (dynamika) a že by tedy mělo být vítáno jako příležitost, spíše než formulováno jako záležitost bezpečnosti,
- N. vzhledem k tomu, že politika ekonomického přistěhovalectví by měla být propojena s Lisabonskou strategií a s evropskou strategií zaměstnanosti,
- O. vzhledem k tomu, že opatření na usměrnění legálního přistěhovalectví a integrace musí jít ruku v ruce s opatřeními na ochranu vnějších hranic, politikou navracení a opatřeními k potírání nelegálního přistěhovalectví, obchodování s lidmi a vykořisťování přistěhovalců prostřednictvím práce načerno,
- P. vzhledem k tomu, že pro úspěšnost politiky legálního přistěhovalectví je také zapotřebí realizovat obsáhlou a aktivnější strategii začlenění zahrnující řadu sociálních, ekonomických a občanských opatření a také úvodní programy a jazykovou přípravu, politiky přistěhovalectví a integrace tedy nesmí být vnímány odděleně,
- Q. vzhledem k nutnosti zajistit plné dodržování práva na rodinný život pro všechny legální přistěhovalce na území Evropské unie v souladu s Evropskou úmluvou o lidských právech, a vzhledem k nutnosti revize směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na slučování rodin², aby bylo zaručeno dodržování tohoto práva,
- R. vzhledem k tomu, že spolupráce Evropské unie a jejích členských států se zeměmi původu je prioritou a musí být doprovázena skutečnou politikou společného rozvoje,
- S. vzhledem k tomu, že všechny členské státy by měly ratifikovat Mezinárodní úmluvu o ochraně práv všech pracovníků z řad přistěhovalců a členů jejich rodin,
- T. vzhledem k tomu, že nelegální zaměstnávání je největším problémem nelegálního přistěhovalectví, by měly členské státy vystupňovat úsilí pro řešení nelegálního zaměstnávání a k odrazování a trestání osob, které zaměstnávají nelegální přistěhovalce,

¹ Úř. věst. L 16, 23.1.2004, s. 44.

² Úř. věst. L 251, 3.10.2003, s. 12.

1. lituje, že se Rada rozhodla zachovat pro celou oblast legálního přistěhovalectví princip jednomyslnosti a postup konzultace; naopak zastává názor, že jedinou cestou k přijetí zmíněné účinné a transparentní legislativy je postup spolurozhodování;
2. připomíná, že přistěhovalci přispěli a nadále přispívají k prosperitě a hospodářskému, kulturnímu a sociálnímu rozvoji členských států Evropské unie;
3. má za to, že ekonomická migrace je pozitivní jev příznačný pro lidskou společnost, který od nepaměti přispíval k rozvoji civilizací a k výměně kulturních hodnot a technických poznatků;
4. lituje, že Rada dosud nevytvořila společnou přistěhovaleckou politiku a že se soustředila zejména na represivní body této politiky (dohody o zpětném přebírání osob, policejní kontroly na hranicích, atd.);
5. zdůrazňuje, že skutečné vytvoření společné přistěhovalecké politiky s ohledem na základní lidská práva a mezinárodní závazky v oblasti lidských práv je prvořadným cílem evropské integrace, což bylo znovu zdůrazněno v programu z Haagu schváleném ve dnech 4.–5. listopadu 2004;
6. připomíná, že volební právo je pravomocí členského státu;
7. domnívá se, že v rámci lepšího sociálního a politického začlenění pracovníků z řad přistěhovalců by měli získat rovnocenná práva; vyzývá tedy členské státy, Komisi a Radu k dokončení všech kroků k tomu, aby bylo přistěhovalcům pobývajícím souvisle nejméně pět let v Evropské unii přiznáno volební právo při místních a evropských volbách;
8. vyzývá členské státy, aby vytvořily zvláštní povolení k pobytu určená k usnadnění hledání práce;
9. vyzývá Komisi, aby zajistila, že budou do rozhodnutí a rámcových rozhodnutí zahrnuta všechna opatření obsažená v Mezinárodní úmluvě o ochraně práv všech pracovníků z řad přistěhovalců a členů jejich rodin přijaté Valným shromážděním Organizace spojených národů dne 18. prosince 1990, jejímž cílem je integrace pracovníků z řad přistěhovalců; vyzývá členské státy v souladu s usnesením Evropského parlamentu ze dne 24. února 2005 o prioritách a doporučeních Evropské unie pro 61. zasedání Výboru OSN pro lidská práva v Ženevě (14. až 22. dubna 2005)¹ a se stanoviskem Evropského hospodářského a sociálního výboru², aby zajistily rychlou ratifikaci uvedené úmluvy OSN, kterou zatím neratifikoval žádný z členských států EU;
10. zdůrazňuje, že migrace vyžaduje strukturovaný přístup odvíjející se od důvodů pro vstup, jako jsou azyl, útěk či ekonomická migrace;
11. vyzývá členské státy, aby ihned odstranily veškeré překážky volného pohybu pro občany EU;

¹ Přijaté texty, P6_TA(2005)0051.

² Stanovisko SOC/173 ze dne 30. června 2004.

12. domnívá se, že přistěhovalecká politika Evropské unie musí být utvářena na základě celkového a soudržného přístupu, který vychází ze součinnosti různých oblastí politik a který se neopírá pouze o požadavky pracovního trhu v členských státech;
13. trvá na nutnosti přijmout společnou přistěhovaleckou politiku a zabránit tak rozšířenému vykořisťování pracovníků zranitelných kvůli chybějícím legálním cestám přistěhovalectví;
14. vyzývá Komisi, aby při vypracovávání evropského rámce ekonomické migrace brala v úvahu rozdílné politiky a zkušenosti, které existují v jednotlivých členských státech, a zdůrazňuje, že by se mělo provádět průběžné vyhodnocování dopadu migrační politiky na jiné politiky EU, včetně obchodní politiky;
15. je příznivě nakloněn možnosti diverzifikace a zefektivnění podmínek vstupu do země, které by umožnily získat povolení k pobytu za účelem zaměstnání, obsahovaly by minimální normy pro přijímání příslušníků třetích zemí, kteří přicházejí s úmyslem pracovat v zaměstnaneckém poměru nebo jako samostatně výdělečné osoby, a povolení k pobytu a pracovní povolení pro sezónní pracovníky nebo pro ty, kteří jsou zaměstnáni na dobu určitou;
16. považuje za nezbytné posílit solidaritu, především s novými členskými státy, při rozvoji opatření pro začleňování přistěhovalců;
17. zdůrazňuje, že cílem rozsáhlé regularizace je zajistit nelegálním přistěhovalcům lepší budoucnost, nenahrazuje však skutečnou politiku pro řešení přistěhovalectví, nebo účinný způsob získávání ekonomických přistěhovalců;
18. vyzývá Komisi a členské státy, aby vzaly v úvahu situaci přistěhovalců, kteří jsou již na území Evropské unie (žadatelé o azyl, členové rodin pracovníků z řad přistěhovalců, studenti, nelegální přistěhovalci a další), kteří se již podílejí na prosperitě evropského hospodářství, ale nejsou legálně uznáni;
19. zdůrazňuje, že ekonomické přistěhovalectví je součástí řešení problému stárnutí evropské populace a jejích hospodářských problémů a domnívá se, že členské státy musí najít nové směřování hospodářské a zaměstnanecké politiky, včetně politiky sladování profesního a rodinného života, aby udržely krok s vývojem globalizovaného světa;
20. připomíná, že problémy na trhu pracovních sil uvnitř EU by se měly řešit nejen ekonomickou migrací, ale také podporou inovace a nových technologií, zvyšováním produktivity a podporováním zaměstnávání starších pracovníků v EU;
21. vyzývá Radu, aby přijala vhodné podněty pro usnadnění výměny informací a zlepšení koordinace politik ;
22. vyzývá Komisi, aby analyzovala osvědčené strategie jednotlivých členských států na potírání nelegálního přistěhovalectví;
23. připomíná, jak je důležité, aby Evropská unie do všech asociačních smluv a smluv o spolupráci začlenila ustanovení o společném usměrňování přistěhovalectví a o povinném zpětném přebírání osob v případě nelegálního přistěhovalectví;

24. vyzývá Komisi a členské státy, aby zahájily informační kampaň zaměřenou na zvýšení informovanosti obyvatel o politice legálního přistěhovalectví a o pozitivních dopadech, které tato politika přináší, zejména aby rozptýlily obavy obyvatel a poskytly kladný obraz o přistěhovalectví;
25. vyzývá Komisi, aby vypracovala návrh směrnice, která stanoví minimální a dostatečné podmínky k přijímání státních příslušníků třetích zemí na území Evropské unie z důvodů práce, jejímž hlavním cílem bude umožnit legální přistěhovalectví;
26. domnívá se, že tento právní předpis by měl vytvořit celkový referenční rámec regulace – nikoli rámec oborový;
27. je přesvědčen, že je vhodnější stanovit jednotný administrativní postup pro vydávání povolení k práci a k pobytu pro ekonomické přistěhovalce, který bere v úvahu zásadu subsidiarity;
28. poznamenává, že v zásadě by přijetí ekonomických přistěhovalců do tohoto systému mělo být spojeno s existencí zvláštních pracovních míst; avšak vyzývá Komisi, aby zkoumala možnost vydávání zvláštních povolení k pobytu pro uchazeče o zaměstnání a osoby samostatně výdělečně činné;
29. vyzývá členské státy, aby zvážily zavedení kombinovaného povolení k pobytu a k práci s cílem usnadnit nábor sezónních pracovníků nebo pracovníků na dobu určitou;
30. domnívá se, že pro snížení nelegálního přistěhovalectví a práce na černo by návrh měl také obsahovat opatření umožňující vstup pracovníků z řad přistěhovalců za účelem hledání práce,
31. vyzývá Komisi, aby jasně stanovila práva a povinnosti ekonomických přistěhovalců;
32. vyzývá Komisi, aby stanovila politiku navrácení, založenou na podpoře dobrovolného návratu, včetně případných podpůrných opatření v zemi původu;
33. vyzývá Komisi, aby se zabývala také problémem nelegálního prodloužení pobytu s přihlédnutím k délce zaměstnání a pobytu, přítomnosti rodinných příslušníků a k míře začlenění;
34. vyzývá členské státy, aby při umožňování přistěhovalectví za účelem práce zohledňovaly kromě ekonomických zájmů také všechny ostatní oprávněné zájmy, aby tedy případné povolení bylo výsledkem vyváženého zohlednění zájmů;
35. vyzývá Komisi, aby zvážila stanovení minimálních standardů s ohledem na normy pro výběr a uznávání zahraničních diplomů;
36. vyzývá Komisi, aby neprodleně vypracovala a společně s členskými státy uplatňovala pravidla pro objektivní shromažďování podstatných statistických údajů, a získala tak celkový a strukturovaný přehled o přistěhovalectví a jeho ekonomickém vlivu v jednotlivých členských státech a v zemích původu a na stávající požadavky týkající se zaměstnávání v celé Evropské unii;

37. s vědomím toho, že za rozhodování o výběru a stanovování počtu státních příslušníků třetích zemí na svém území jsou odpovědné členské státy, se přimlouvá, aby údaje z členských států byly hodnoceny a tam, kde je to vhodné, aby byly zpracovány celkové odhady,
38. vyzývá Komisi, aby zvažila možnost fungování místních nebo regionálních informačních/kontaktních míst pro evropské společnosti zabývajících se o zaměstnávání ekonomických přistěhovalců;
39. vyzývá členské státy, aby Komisi poskytly odhady podložené statistickými údaji, podle kterých bude možné učinit prognózu požadavků na pracovní sílu v celé Evropské unii;
40. vyzývá členské státy, aby vytvořily webové stránky zaměřené na volná pracovní místa a tím poskytly aktuální a veřejně přístupné informace uchazečům a aby zpřístupnily informace o volných pracovních místech na webových stránkách EURES;
41. vyzývá Komisi, aby při přípravě svého budoucího akčního plánu začlenila ustanovení, která umožní výměnu nejlepších zkušeností mezi různými členskými státy v záležitostech integrace ;
42. připomíná odpovědnost jednotlivých členských států v oblasti integrace, která zahrnuje práva a povinnosti jak pro přijímající země, tak pro přistěhovalce; vyzývá členské státy, aby přizpůsobily své politiky na základě otevřené metody koordinace společným hlavním zásadám politiky EU pro integraci přistěhovalců, které nedávno přijala Rada;
43. vyzývá Komisi, aby navrhla nařízení, která zajistí přistěhovalcům z ekonomických důvodů po návratu do rozvojových zemí přístup k prostředkům, které zaplatili v rámci evropských sociálních systémů;
44. vyzývá Komisi a členské státy, aby věnovaly zvláštní pozornost specifické situaci migrujících žen s nezaopatřenými dětmi, zejména otázce jejich práv v rámci pracovních smluv na dobu určitou;
45. vyzývá přijímající členské státy a země původu migrantů, aby uzavřely dohody o zajištění převodu nároků získaných v kterékoli zemi do země druhé; jde o počet let odpracovaných v zaměstnání vyžadujícím odbornou kvalifikaci nebo o sociální zabezpečení;
46. zdůrazňuje, že finanční převody přistěhovalců z hostitelských zemí do jejich vlasti značně převyšují částky převodů z rozvojové pomoci, a tudíž mají nesmírný význam pro odstranění chudoby, jeden z rozvojových cílů tisíciletí; a vyzývá příslušné instituce, aby tyto finanční převody usnadnily účtováním co nejnižších poplatků;
47. vyzdvihuje význam spolupráce přijímajících zemí na straně jedné s přistěhovalci a jejich zeměmi původu na straně druhé;
48. považuje za nezbytné změnit vnímání fenoménu přistěhovalectví evropskými občany, zejména aktivním bojem proti diskriminaci, rasismu a xenofobii a začleněním historie přistěhovalců do školních osnov;

49. hlásí se k podpoře „oběhu mozků“ rozšířením zásady „preference Společenství“ na osoby, které již před návratem do své země pracovaly několik let v Evropské unii;
50. považuje za zásadní, aby evropská politika v oblasti ekonomické migrace zahrnovala také praktická řešení problému spojeného s odlivem mozků;
51. vyzývá Komisi, aby neprodleně zahájila dialog s vládami zemí původu s cílem vypracovat vyvážené zákonodárství, které by umožnilo migraci a prohlubování pracovních zkušeností; vyzývá Komisi, aby se souhlasem těchto zemí posílila v rámci tohoto dialogu rozvoj zvláštních opatření pro odvětví obzvláště postižená odlivem mozků;
52. vyzývá dotyčné členské státy, aby informovaly potenciální přistěhovalce o jejich legálních možnostech a jejich perspektivách předtím, než opustí zemi původu a vyzývá Komisi, aby podpořila spolupráci mezi diplomatickými a konzulárními službami členských států, které působí ve stejných zemích, aby byli přistěhovalci pokud možno odkázáni na členské státy, které mají kapacity pro příjem odpovídající danému pracovnímu zaměření;
53. zdůrazňuje nezbytnost spravedlivého jednání a spravedlivých práv pro přistěhovalce;
54. zdůrazňuje, že společná politika přistěhovalectví musí zohledňovat důvody přistěhovalců k příchodu do Evropy, někdy s nasazením života, a musí být tedy propojena se společnou aktivní politikou rozvojové spolupráce;
55. zdůrazňuje význam a nutnost posílit spolupráci nejen mezi EU a zeměmi původu, ale i spolupráci mezi zeměmi původu navzájem, především těmi, které jsou zapojeny do Evropské politiky sousedství, mezi zeměmi AKP a mezi výše uvedenými navzájem;
56. očekává, že Komise ve svých opatřeních proti organizovanému obchodu s lidmi z rozvojových zemí nebude kriminalizovat jeho oběti, ale soustředí se na stíhání pachatelů; konstatuje, že mnoho žen, které jsou obětmi obchodu s lidmi, nemá přístup k právní nebo sociální ochraně;
57. vyzývá Komisi, aby uznala migraci dětí jako samostatný aspekt ekonomické migrace a aby zajistila práva a ochranu mladistvých přistěhovalců podle článku 24 Listiny základních práv EU;
58. zastává názor, že kontrola migrace mezi třetími zeměmi přispěje k ochraně přistěhovalců v oblasti lidských a pracovních práv a zároveň k účinnému trestnímu stíhání a odsouzení obchodníků s lidmi;
59. doporučuje Komisi, aby legálním přistěhovalcům, kteří se vrátili do rozvojových zemí, usnadnila návrat do Evropské unie ve srovnání s přistěhovalci, kteří do Evropské unie přišli poprvé, a tak zhodnotila zkušenosti tohoto okruhu osob s integrací;
60. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států.